

Zarząd Województwa Lubelskiego

**PLAN EWALUACJI
REGIONALNEGO PROGRAMU
OPERACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
na lata 2007 – 2013**

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Lublin, styczeń 2008 r.

Spis treści:

Wprowadzenie	3
1. Opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013	5
2. Główne kierunki ewaluacji RPO WL	9
3. Organizacja procesu ewaluacji RPO WL	15
4. Opis działań mających na celu budowę potencjału ewaluacyjnego oraz rozpowszechnienie wiedzy i informacji na temat ewaluacji	18
5. Finansowanie działań związanych z ewaluacją RPO WL	19

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 60 lit. e Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) 1260/1999 Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (IZ RPO) jest odpowiedzialna za ewaluację Programu.

Ewaluacja jest określana jako *osąd (ocena) wartości interwencji publicznej dokonany przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, użyteczności, trafności i trwałości) i standardów*. Celem ewaluacji jest dokonanie osądu, czy potrzeby, do których zaspokojenia miały się przyczynić interwencje podejmowane w ramach Programu, rzeczywiście zostały zaspokojone oraz jakie uzyskano efekty. Ocena jest dokonywana na podstawie specjalnie zebranych i zinterpretowanych danych z zastosowaniem odpowiedniej metodologii. Ewaluacja ma się przyczynić do poprawy jakości, skuteczności i spójności pomocy realizowanej w ramach Programu.

Na potrzeby okresu programowania na lata 2007-2013 stosuje się rozróżnienie na ewaluacje o charakterze strategicznym oraz operacyjnym.

Celem ewaluacji strategicznych jest ocena i analiza ewolucji Programu w odniesieniu do priorytetów krajowych i wspólnotowych. Ewaluacja tego typu pozwala na dokonanie oceny wpływu realizacji Programu na osiągnięcie celów społeczno – gospodarczych oraz zgodności z kwestiami i politykami horyzontalnymi.

Natomiast ewaluacje operacyjne wspierają proces monitorowania RPO. Ewaluacje operacyjne mogą być prowadzone przed (ewaluacja ex ante), podczas (ewaluacja bieżąca) oraz po zakończeniu (ewaluacja ex post) realizacji Programu.

Ewaluacja ex ante została przeprowadzona przez ewaluatora zewnętrznego przed rozpoczęciem realizacji RPO w 2006r., a jej wyniki zostały uwzględnione w procesie konstrukcji Programu. Ewaluacja ex post będzie przeprowadzona przez Komisję Europejską po zakończeniu realizacji Programu. Zadaniem IZ RPO podobnie jak Krajowej Jednostki Oceny będzie współpraca z Komisją Europejską w zakresie ewaluacji ex post. Instytucja Zarządzająca, jeżeli uzna to za stosowne, może dodatkowo przeprowadzić ewaluację ex post we własnym zakresie.

W ramach ewaluacji Programu zadaniem IZ RPO jest przeprowadzenie przede wszystkim ewaluacji bieżących, co pozwoli na poznanie efektów interwencji oraz sformułowanie rekomendacji umożliwiających podjęcie działań podnoszących jej skuteczność. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady nr 1083/2006 Instytucja Zarządzająca jest zobowiązana do przeprowadzenia ewaluacji bieżącej w następujących przypadkach:

- gdy podczas monitorowania realizacji Programu ujawniono znaczące odchylenia od założonych pierwotnie celów, by poznać przyczyny odchyłań oraz wskazać propozycję działań umożliwiających rozwiązanie zidentyfikowanych problemów;

- w przypadku przeglądu Programu lub jego części, w szczególności w przypadku zmian dotyczących: realokacji finansowych, celów Programu, osi priorytetowych, istotnych elementów systemu wdrażania. Zgodnie z art. 33 Rozporządzenia Rady 1083/2006 wprowadzenie powyższych zmian powinno być uzasadnione wnioskami z ewaluacji. W tym przypadku IZ RPO jest zobowiązana do przesłania wyników ewaluacji do Komisji Europejskiej;
- jeżeli uzna to za użyteczne z punktu zarządzania RPO.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 Rozporządzenia Rady 1083/2006 Instytucja Zarządzająca może przygotować plan ewaluacji przedstawiający w sposób indykatywny działania podejmowane w celu dokonania oceny Programu.

Celem *Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* jest prezentacja sposobu organizacji procesu ewaluacji Programu. *Plan ewaluacji* wskazuje również główne kierunki ewaluacji podejmowane w ramach realizacji RPO.

Plan ewaluacji RPO WL jest spójny z *Planem Ewaluacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013* i został on opracowany zgodnie z *Wytycznymi nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013* wydanymi przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz zgodnie wytycznymi w zakresie opracowania planów ewaluacji określonymi przez Komisję Europejską w dokumencie roboczym (*The New Programming Period 2007-2013. Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Evaluation During the Programming Period, Working Paper No.5.*

Uszczegółowienie *Planu ewaluacji RPO WL* będą stanowić *Okresowe plany ewaluacji* sporządzane do 31 grudnia każdego roku. *Okresowe plany ewaluacji* będą zawierać listę wszystkich ewaluacji planowanych do przeprowadzenia w roku następnym oraz informacje o planowanych działaniach przyczyniających się do budowy potencjału ewaluacyjnego.

Ponadto do końca marca każdego roku będzie sporządzana roczna informacja dotycząca działań w zakresie ewaluacji realizowanych w roku poprzednim. Informacja ta będzie dotyczyć ewaluacji zarówno zakończonych, jak i w trakcie realizacji. Informacja będzie zawierać sposób wdrożonych rekomendacji pochodzących z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych. Zostanie w niej zawarty również opis działań podjętych w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego, w tym dotyczących budowy struktur, rozpowszechniania wiedzy i informacji na temat ewaluacji oraz współpracy ze środowiskami eksperckimi.

Ewaluacja RPO WL będzie finansowana z budżetu Osi Priorytetowej IX: *Pomoc techniczna* oraz z budżetu Województwa Lubelskiego.

Plan ewaluacji RPO WL składa się z następujących elementów:

1. Opis *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013*;
2. Główne kierunki ewaluacji RPO WL;
3. Opis organizacji procesu ewaluacji;
4. Opis działań mających na celu budowę potencjału ewaluacyjnego oraz rozpowszechnianie wiedzy i informacji na temat ewaluacji;
5. Finansowanie działań związanych z ewaluacją RPO WL.

1. Opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 jest jednym z 16 regionalnych programów operacyjnych, których zadaniem (wspólnie z programami operacyjnymi realizowanymi na szczeblu krajowym) jest realizacja *Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015* oraz *Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 wspierających wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowej Strategii Spójności)*. RPO WL przyczyni się również do realizacji *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020*.

Celem głównym RPO WL jest: **„Podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu”**.

Cel główny Programu został rozłożony na następujące cele szczegółowe:

1. Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności,
2. Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju,
3. Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku.

Realizacja *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* będzie przebiegać poprzez wdrażanie dziewięciu osi priorytetowych:

- Oś Priorytetowa I: *Przedsiębiorczość i innowacje,*
- Oś Priorytetowa II: *Infrastruktura ekonomiczna,*
- Oś Priorytetowa III: *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne,*
- Oś Priorytetowa IV: *Społeczeństwo informacyjne,*
- Oś Priorytetowa V: *Transport,*
- Oś Priorytetowa VI: *Środowisko i czysta energia,*
- Oś Priorytetowa VII: *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna,*
- Oś Priorytetowa VIII: *Infrastruktura społeczna,*
- Oś Priorytetowa IX: *Pomoc techniczna.*

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 będzie finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków krajowych zarówno publicznych jak i prywatnych.

Konstruując osie priorytetowe zachowano komplementarność w stosunku do przedsięwzięć realizowanych w ramach innych programów krajowych: *PO Innowacyjna Gospodarka, PO Kapitał*

Ludzki, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Rozwój Polski Wschodniej, Programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Cel główny oraz cele szczegółowe RPO WL będą mierzone za pomocą następujących wskaźników:

Wskaźniki osiągnięcia celu głównego RPO WL

Rodzaj wskaźnika (definicja)	Jednostka	Wartość w roku bazowym	Wartość w roku docelowym 2013	Częstotliwość pomiaru	Źródło danych, sposób pomiaru
Wskaźniki oddziaływania					
1. dodatkowy wzrost wartości PKB wygenerowany dzięki interwencji RPO	%	0	2,2	Raz w roku	Hermin
2. liczba utworzonych miejsc pracy netto	osoby	0	6500	Raz w roku	Hermin
3. liczba utworzonych miejsc pracy brutto - mężczyźni - kobiety	osoby	0	7380 3780 3600	Raz w roku	IZ

Wskaźniki osiągnięcia celu szczegółowego 1

Rodzaj wskaźnika (definicja)	Jednostka	Wartość w roku bazowym	Wartość w roku docelowym 2013	Częstotliwość pomiaru	Źródło danych, sposób pomiaru
1. liczba przedsiębiorstw, które skorzystały z bezpośredniego wsparcia - mikro - małe - średnie - duże	szt.	0	2302, w tym: 1400 600 300 2	Raz w roku	IZ
2. liczba utworzonych miejsc pracy	osoby	0	7100	Raz w roku	IZ
3. liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje, w wyniku uzyskanego wsparcia	szt.	0	600	Raz w roku	IZ
4. Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi	szt.	0	200	Raz w roku	IZ/IP

Wskaźniki osiągnięcia celu szczegółowego 2

Rodzaj wskaźnika (definicja)	Jednostka	Wartość w roku bazowym	Wartość w roku docelowym 2013	Częstotliwość pomiaru	Źródło danych, sposób pomiaru
Wskaźniki produktu					
1. Powierzchnia urządzonych terenów inwestycyjnych	ha	0	70	Raz w roku	IZ
Wskaźniki rezultatu					
2. liczba utworzonych miejsc pracy	szt.	0	110	Raz w roku	IZ
Wskaźniki oddziaływania					
3. wzrost liczby firm z udziałem kapitału zagranicznego	%	0	10	Raz w roku	IZ

Wskaźniki osiągnięcia celu szczegółowego 3

Rodzaj wskaźnika (definicja)	Jednostka	Wartość w roku bazowym	Wartość w roku docelowym 2013	Częstotliwość pomiaru	Źródło danych, sposób pomiaru
Wskaźniki rezultatu					
1. liczba osób które skorzystały z infrastruktury edukacyjnej zrealizowanej w ramach programu: - szkolnictwo podstawowe - szkolnictwo średnie - szkolnictwo wyższe - w podziale na: • miasto • wieś	osoby w tys.	0	60 50 65 55 120	Raz w roku	IZ - Wyniki badań ankietowych wśród beneficjentów pomocy
2. Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów	szt.	0	500 000	Raz w roku	IZ - Wyniki badań ankietowych wśród beneficjentów pomocy
3. liczba turystów	osoby w tys.	0	900	Raz w roku	IZ - Wyniki badań ankietowych wśród beneficjentów pomocy
Wskaźniki oddziaływania					
4. saldo migracji		-3,0	-1,7	Raz w roku	GUS

2. Główne kierunki ewaluacji RPO WL

Celem głównym ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 **jest poprawa efektywności oraz jakości wdrażania Programu**. Cel ten jest zgodny z głównym celem realizacji działań związanych z ewaluacją NSRO w okresie 2007-2013, zaprezentowanym w *Planie ewaluacji NSRO*.

Cel główny ewaluacji RPO WL zostanie osiągnięty poprzez realizację badań w czterech obszarach tematycznych:

- Ocena wpływu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 na rozwój społeczno – gospodarczy Lubelszczyzny;
- Ewaluacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w zakresie wzrostu konkurencyjności regionu oraz wzrostu innowacyjności regionalnych przedsiębiorstw;
- Ewaluacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w zakresie poprawy warunków inwestowania w województwie;
- Ewaluacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w zakresie poprawy warunków zamieszkania, pracy i wypoczynku na Lubelszczyźnie.

Obszary te zostały wyłonione w odniesieniu do celu głównego RPO WL oraz celów szczegółowych. Pierwszy obszar badań odnosi się do celu głównego, natomiast trzy pozostałe do poszczególnych celów szczegółowych.

2.1. Ocena wpływu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 na rozwój społeczno – gospodarczy Lubelszczyzny

W ramach niniejszego obszaru przedmiotem badań ewaluacyjnych będzie ocena efektywności oraz jakości osiągania celu głównego RPO WL: **„Podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu”**. W związku z powyższym ocenie zostanie poddany wpływ RPO WL na rozwój społeczno – gospodarczy poprzez analizę wzrostu PKB na mieszkańca województwa lubelskiego w stosunku do średniej krajowej i UE oraz poprzez analizę podstawowych wskaźników społeczno – gospodarczych mierzonych na poziomie województwa ze szczególnym uwzględnieniem analizy wzrostu i struktury zatrudnienia.

W obrębie niniejszego obszaru tematycznego prowadzone będą również badania dotyczące kwestii horyzontalnych. Ocenie będzie podlegać realizacja celów Strategii Lizbońskiej oraz określonych w niej polityk horyzontalnych: wpływ na obszary Natura 2000, poszanowanie zasady zrównoważonego rozwoju, zasady równości szans, wpływ RPO WL na rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz uwzględnienie polityki energetycznej UE.

Ocenie zostanie poddana również kwestia komplementarności RPO WL z NSRO oraz z innymi programami operacyjnymi.

2.2. Ewaluacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w zakresie wzrostu konkurencyjności regionu oraz wzrostu innowacyjności regionalnych przedsiębiorstw

W ramach niniejszego obszaru przedmiotem badań ewaluacyjnych będzie ocena efektywności oraz jakości osiągania celu szczegółowego 1: **„Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności”**. W związku z powyższym ocenie zostanie poddany wpływ RPO WL na wzrost konkurencyjności regionu. W szczególności zostanie zwrócona uwaga na analizę wpływu Programu na rozwój sektora MŚP oraz sektora badawczo – rozwojowego. W obrębie wskazanego obszaru przedmiotem badań będzie również wpływ realizacji RPO WL na wzrost innowacyjności regionalnych przedsiębiorstw oraz na rozwój społeczeństwa informacyjnego.

2.3. Ewaluacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w zakresie poprawy warunków inwestowania w województwie

W ramach niniejszego obszaru przedmiotem badań ewaluacyjnych będzie ocena efektywności oraz jakości osiągania celu szczegółowego 2: **„Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju”**. W związku z powyższym ocenie zostanie poddany wpływ RPO WL na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Analizie zostanie poddany wpływ Programu na poprawę infrastruktury technicznej. Zostaną również podjęte badania oceniające wpływ RPO WL na zmniejszenie nadmiernego obciążenia środowiska.

2.4. Ewaluacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w zakresie poprawy warunków zamieszkania, pracy i wypoczynku na Lubelszczyźnie.

W ramach niniejszego obszaru przedmiotem badań ewaluacyjnych będzie ocena efektywności oraz jakości osiągania celu szczegółowego 3: **„Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku”**. W związku z powyższym prowadzone będą badania mające na celu ocenę wpływu Programu na poprawę warunków życia mieszkańców regionu. Przedmiotem ewaluacji będzie również wpływ RPO WL na poprawę warunków pracy oraz na poprawę jakości usług oraz infrastruktury z zakresu: turystyki, rekreacji, sportu, ochrony zdrowia, edukacji oraz kultury.

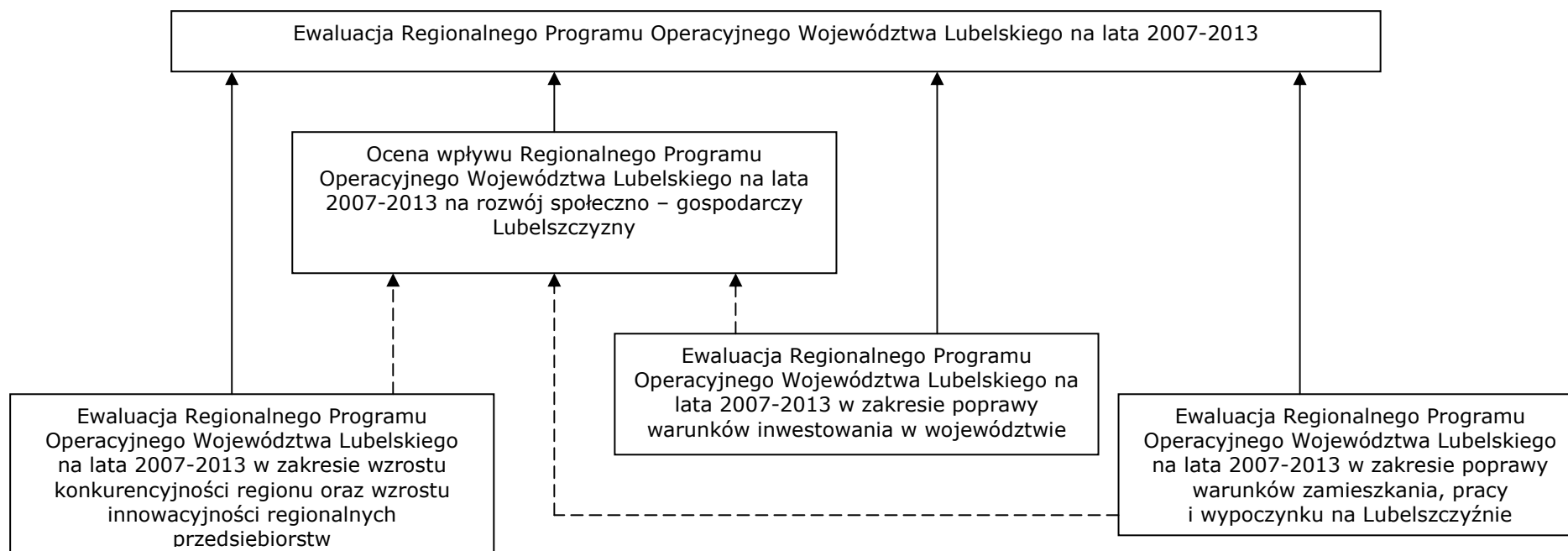
Przedmiotem badań ewaluacyjnych w obrębie niniejszego obszaru będzie również ocena wpływu RPO WL na rozwój współpracy międzyregionalnej zarówno w aspekcie krajowym jak i transgranicznym.

Ponadto do osiągnięcia celu głównego ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 przyczyni się ewaluacja potencjału instytucji uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu RPO WL. Przedmiot badań ewaluacyjnych będą stanowić również działania informacyjno - promocyjne podejmowane przez instytucje zaangażowane w realizację Programu.

W ramach RPO WL będą prowadzone ewaluacje strategiczne oraz operacyjne. Szczegółowe informacje dotyczące planowanych ewaluacji będą sporządzane na bieżąco odpowiednio do stopnia realizacji Programu. Będą one zawierane w *Okresowych planach ewaluacji* sporządzanych do końca każdego roku kalendarzowego. *Okresowe plany ewaluacji* będą zawierać listę ewaluacji planowanych do przeprowadzenia w roku następnym oraz informacje o planowanych działaniach przyczyniających się do budowy potencjału ewaluacyjnego.

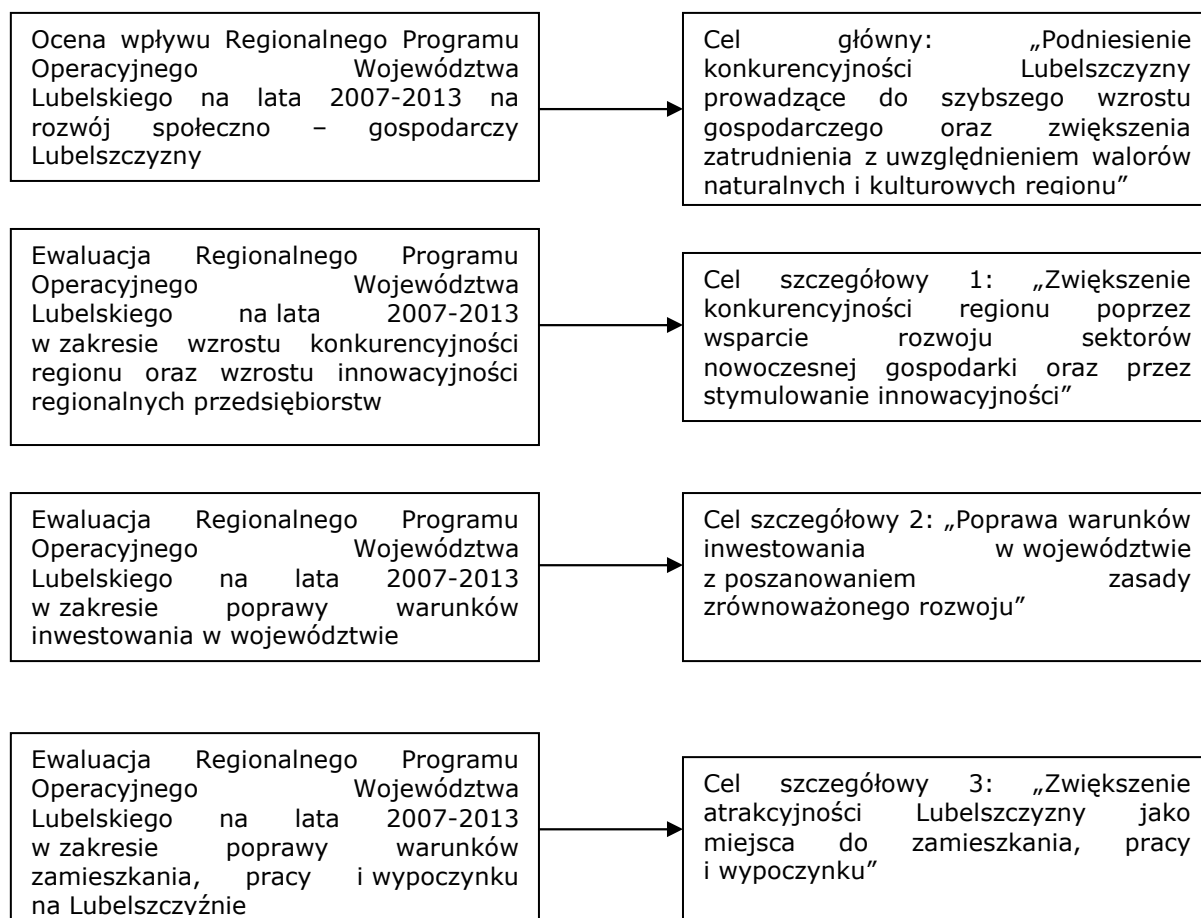
Poza ewaluacjami wskazanymi w *Okresowych planach ewaluacji* mogą być prowadzone ewaluacje *ad hoc* wynikające z bieżących potrzeb zgłaszanych przez pracowników Jednostki Ewaluacyjnej, na forum Grupy Sterującej lub przez Komitet Monitorujący RPO WL. Ewaluacje *ad hoc* będą prowadzone w szczególności w przypadku pojawienia się sygnałów pochodzących z systemu sprawozdawczości o znaczących odchyleniach od założonych pierwotnie celów.

Schemat 1. Realizacja ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 z wyróżnieniem obszarów tematycznych.

Z przedstawionego powyżej schematu wynika, że wyniki ewaluacji z trzech obszarów tematycznych odnoszących się do celów szczegółowych RPO będą stanowiły zarazem element składowy ewaluacji z obszaru odnoszącego się do celu głównego Programu. Jednak należy podkreślić, że ewaluacja z obszaru: „Ocena wpływu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 na rozwój społeczno – gospodarczy Lubelszczyzny” nie będzie jedynie sumą ewaluacji przeprowadzonych w obrębie trzech pozostałych obszarów tematycznych, lecz będzie ona stanowiła zarazem odrębny obszar oceny Programu.

Schemat 2. Relacje pomiędzy obszarami tematycznymi ewaluacji a celem głównym oraz celami szczegółowymi RPO WL.

3. Organizacja procesu ewaluacji RPO WL

Do głównych podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 należą:

- Krajowa Jednostka Oceny (Minister Rozwoju Regionalnego – zadania Krajowej Jednostki Oceny wykonuje Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego). Odpowiada za przeprowadzenie ewaluacji na poziomie NSRO i wypracowanie standardów oraz koordynację działań w zakresie ewaluacji prowadzonych w ramach poszczególnych programów operacyjnych we współpracy z Komisją Europejską, Instytucją Koordynującą NSRO, Instytucją Koordynującą RPO oraz Instytucjami Zarządzającymi poszczególnymi programami operacyjnymi oraz innymi podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie programów operacyjnych;
- Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (Zarząd Województwa Lubelskiego – zadania Instytucji Zarządzającej wykonuje Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego. Za przeprowadzenie procesu ewaluacji odpowiedzialna jest Jednostka Ewaluacyjna, której funkcje pełni Oddział Zarządzania w DSI RR);
- Instytucja Koordynująca RPO (Minister Rozwoju Regionalnego – zadania Instytucji Koordynującej RPO wykonuje Departament Koordynacji Programów Regionalnych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego). Jest to jednostka ewaluacyjna, której głównym zadaniem jest prowadzenie ewaluacji 16 Regionalnych Programów Operacyjnych w ujęciu przekrojowym w obszarach dotyczących kwestii horyzontalnych ściśle współpracując z Instytucjami Zarządzającymi oraz Krajową Jednostką Oceny;
- Grupa Sterująca ewaluacją. Jest powoływana w celu wsparcia Jednostki Ewaluacyjnej oraz monitorowania procesu ewaluacji;
- Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. Rolą Komitetu Monitorującego w zakresie ewaluacji jest zapoznawanie się z *Planem ewaluacji RPO WL*, monitorowanie procesu ewaluacji Programu, rekomendowanie obszarów, które powinny zostać poddane ewaluacji w ramach RPO oraz zapoznawanie się z wynikami ewaluacji;
- Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości). Rola Instytucji Pośredniczącej II stopnia w zakresie ewaluacji polega na udostępnianiu posiadanych informacji niezbędnych do wykonania zadania, udostępnianiu zgromadzonych dokumentów monitoringowych w tym okresowych, rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji RPO.

Za przeprowadzenie procesu ewaluacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 jest odpowiedzialna Jednostka Ewaluacyjna. Funkcję Jednostki Ewaluacyjnej pełni Oddział Zarządzania RPO w Departamencie Strategii i Rozwoju Regionalnego UMWL. Zadania związane z ewaluacją będą wykonywane przez co najmniej dwóch pracowników zatrudnionych na stanowiskach ds. ewaluacji RPO.

Ewaluacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 stanowi uzupełnienie ewaluacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia prowadzonej przez Krajową Jednostkę Oceny oraz ewaluacji kwestii horyzontalnych 16 RPO prowadzonej przez Instytucję Koordynującą RPO, dlatego też Jednostka Ewaluacyjna, realizując proces ewaluacji RPO będzie współpracować z Krajową Jednostką Oceny oraz Instytucją Koordynującą RPO.

Jednostka Ewaluacyjna oprócz ewaluacji na poziomie Programu będzie prowadzić ewaluacje również na poziomie priorytetów oraz działań.

Ewaluacja RPO będzie prowadzona przez JE zgodnie ze standardami ewaluacji wypracowanymi przez Krajową Jednostkę Oceny.

W zakresie ewaluacji Instytucja Zarządzająca odpowiada przede wszystkim za:

- zapewnienie środków finansowych, w ramach pomocy technicznej, na prowadzenie ewaluacji,
- pozyskiwanie i gromadzenie odpowiednich danych z systemu monitoringu,
- opracowanie *Planu Ewaluacji RPO WL* oraz koordynację procesu realizacji celów *Planu*,
- współpracę z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego przy przeprowadzeniu ewaluacji *ex ante*,
- zapewnienie przeprowadzenia ewaluacji operacyjnych związanych z monitorowaniem realizacji Programu, w szczególności w przypadku, gdy wyniki monitoringu wykazują znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w Programie,
- zapewnienie przeprowadzenia ewaluacji strategicznych, w szczególności tych, które wskazane są w *Planie Ewaluacji NSRO* jako obligatoryjne dla wszystkich programów operacyjnych,
- przekazywanie wyników ewaluacji Komitetowi Monitorującemu Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 oraz Krajowej Jednostce Oceny, a także Komisji Europejskiej na jej życzenie,
- upublicznianie wyników przeprowadzonych ewaluacji,
- współpracę z Krajową Jednostką Oceny w zakresie przeprowadzenia do 30 czerwca 2011r. ewaluacji stopnia realizacji RPO WL, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania,
- współpracę z Krajową Jednostką Oceny oraz Komisją Europejską przy ewaluacji *ex-post*,
- przestrzeganie wytycznych Krajowej Jednostki Oceny oraz stosowanych w Unii Europejskiej ogólnie przyjętych standardów ewaluacji funduszy strukturalnych,
- monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji,
- współpracę z Instytucją Koordynującą regionalne programy operacyjne (w tym przy opracowaniu *Planu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO*).

Istotną rolę w procesie ewaluacji RPO WL będzie odgrywać Grupa Sterująca ewaluacją. Zadaniem Grupy Sterującej będzie wspieranie Jednostki Ewaluacyjnej oraz monitorowanie procesu ewaluacji. Grupa Sterująca wspiera Jednostkę Ewaluacyjną w szczególności w zakresie:

1. przygotowania *Planu ewaluacji RPO WL*. Jednostka Ewaluacyjna przygotowuje projekt *Planu ewaluacji RPO WL*, który jest następnie konsultowany na forum Grupy Sterującej.
2. przygotowania *Okresowego planu ewaluacji RPO WL*. Jednostka Ewaluacyjna przygotowuje projekt *Okresowego Planu ewaluacji RPO WL*, który jest następnie konsultowany na forum Grupy Sterującej.
3. projektowania badań ewaluacyjnych,
4. opracowania merytorycznych kryteriów wyboru ewaluatora zewnętrznego,
5. opracowania kryteriów oceny ofert składanych przez oferentów
6. monitorowania przebiegu ewaluacji zewnętrznej,
7. odbioru *Raportu końcowego z ewaluacji zewnętrznej*,
8. sformułowania wniosków i rekomendacji wynikających z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych,
9. monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji,
10. zgłaszania propozycji ewaluacji *ad hoc* wynikających z bieżących potrzeb.

Ponadto rolą Grupy Sterującej jest monitorowanie przebiegu ewaluacji wewnętrznych. Grupa Sterująca może również zgłaszać uwagi do projektów raportów końcowych z ewaluacji wewnętrznych.

W skład Grupy Sterującej ewaluacją będą wchodzić przedstawiciele wszystkich oddziałów Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego UMWL zaangażowanych w realizację RPO WL w tym przedstawiciele Jednostki Ewaluacyjnej, przedstawiciele Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego UMWL, przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej II stopnia. Do udziału w pracach Grupy Sterującej mogą zostać również zaproszeni eksperci zewnętrzeni nie będący członkami Grupy Sterującej. Z uwagi na operacyjny i roboczy skład Grupy Sterującej maksymalna liczba jej uczestników nie powinna przekraczać 15 osób. Skład osobowy Grupy może być zmienny i będzie zależny od charakteru realizowanych działań ewaluacyjnych.

W realizacji procesu ewaluacji Programu istotną rolę odgrywa Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. Obowiązkiem Jednostki Ewaluacyjnej jest systematyczne informowanie KM RPO o realizacji procesu ewaluacji, w tym przekazywanie do wiadomości *Planu ewaluacji RPO*, *Okresowych Planów ewaluacji*, a także *Raportów końcowych z ewaluacji zewnętrznej* oraz *Raportów końcowych z ewaluacji wewnętrznej*.

4. Opis działań mających na celu budowę potencjału ewaluacyjnego oraz rozpowszechnienie wiedzy i informacji na temat ewaluacji

Istotną rolę w procesie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 będzie odgrywać realizacja działań dotyczących budowy potencjału ewaluacyjnego poprzez stworzenie odpowiednich struktur, rozpowszechnianie wiedzy i informacji na temat ewaluacji oraz współpracę ze środowiskami eksperckimi.

Rozpowszechnianie wiedzy i informacji na temat ewaluacji będzie odbywało się przez organizację spotkań oraz konferencji, na których będą prezentowane wyniki badań ewaluacyjnych. Jednostka Ewaluacyjna będzie również wydawać publikacje (w formie papierowej lub elektronicznej) poświęcone ewaluacji RPO WL.

Informacje dotyczące podejmowanych działań związanych z ewaluacją RPO WL będą również na bieżąco zamieszczane na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl. Na stronie internetowej znajdują się informacje dotyczące planowanych i prowadzonych badań ewaluacyjnych. Zamieszczane będą również wszystkie raporty z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych.

Ponadto budowanie potencjału ewaluacyjnego będzie odbywać się poprzez współpracę z Krajową Jednostką Oceny oraz z Komisją Europejską. Jakość procesu ewaluacji będzie również podnoszona poprzez wymianę doświadczeń z Jednostkami Ewaluacyjnymi innych programów operacyjnych zarówno regionalnych jak i krajowych.

Ponadto Jednostka Ewaluacyjna realizując proces ewaluacji będzie współpracować z ekspertami zewnętrznymi, w szczególności z przedstawicielami środowisk naukowych. Współpraca ze środowiskami eksperckimi umożliwi wypracowanie odpowiednich standardów prowadzenia procesu ewaluacji. Opinie ekspertów będą również pomocne przy wyborze odpowiedniej metodologii prowadzenia badań ewaluacyjnych.

5. Finansowanie działań związanych z ewaluacją RPO WL

Działania związane z ewaluacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 będą finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu Województwa Lubelskiego w ramach Osi Priorytetowej IX RPO WL: *Pomoc techniczna*.

Na realizację działań związanych z ewaluacją Programu IZ RPO zaplanowała przeznaczenie środków w wysokości 2 mln zł.